

10 claus de la llei del referèndum i 7 preguntes encara sense resposta

Els 34 articles i les tres disposicions addicionals aclareixen alguns dels interrogants sobre l'1-O, però d'altres qüestions queden sense resposta | El text concreta que la majoria simple serà suficient o com hauran d'actuar els mitjans privats, però no detalla com es farà el cens o si se sancionarà qui no col·labori amb l'organització

Les urnes, a l'acte d'aquest dimarts | Adrià Costa

Una exposició de motius, 34 articles, una disposició addicional i dues disposicions finals. Així és el que aquest dimarts al matí (<http://www.naciodigital.cat/noticia/134233/parlament/proclamara/immediatament/independencia/cas/victoria/si>) el president del grup de Junts pel Sí, Jordi Turull, ha definit com "la llei més important que es tramitarà en aquesta seu parlamentària". Ha respost algunes de les incògnites que planejaven sobre el referèndum, així com, en l'acte a la tarda (<http://www.naciodigital.cat/noticia/134260/generalitat/elaborara/cens/referendum/enviara/targetes/votacio>) junt al Govern, se n'han clarificat algunes més. Què és el que disposa aquesta norma, elaborada específicament per a la votació de l'1 d'octubre?

1. Protecció legal: El preàmbul de la llei deixa clar que la seva legitimitat es basa en tractats internacionals ratificats per l'Estat que reconeixen el dret a l'autodeterminació i, per això, "preval jeràrquicament sobre totes aquelles normes que hi puguin entrar en conflicte, en tant que regula l'exercici d'un dret fonamental i inalienable del poble de Catalunya". D'aquesta manera, la norma pretén protegir legalment aquelles autoritats, persones -funcionaris o no- o empreses que,

desoïnt la previsible suspensió del Tribunal Constitucional i altres òrgans de l'Estat, "participin ja sigui directament, ja sigui indirectament en la preparació, celebració i/o implementació del resultat del referèndum", les quals "queden emparades per aquesta llei".

2. Les paperetes: El text de la llei inclou explícitament que la pregunta del referèndum serà la ja anunciada "Voleu que Catalunya sigui un estat independent en forma de república?". Aquesta es trobarà en català i castellà a les paperetes, així com en aranès a l'Aran, i hi haurà requadres per al "sí" i el "no". En principi, es preveuen també paperetes per a persones amb discapacitat visual, però, si no ho fossin, el president de la mesa o una persona de confiança podria ajudar l'elector a exercir el vot.

Si s'inclouen paperetes no reglamentàries al sobre, alguna amb guixades més enllà de marcar una de les dues opcions o dues paperetes amb vots en sentits oposats, el vot es declara nul. Si el sobre està buit o conté una papereta sense cap opció marcada, és un vot en blanc.

3. Majoria necessària i gestió dels resultats: El "sí" o el "no" s'imposaran si obtenen més suports que l'opció oposada. No caldrà, per tant, una participació mínima ni la majoria absoluta -comptant-hi els vots en blanc i/o els nuls-. En cas de guanyar el "sí", el Parlament declararà la independència dos dies després de la proclamació definitiva dels resultats -la qual pot arribar un màxim de 14 dies després del 2 d'octubre, si s'interposen recursos-. Si venç el "no", es convocaran automàticament eleccions autonòmiques.

4. Cens i vot exterior: La responsabilitat d'elaborar el cens i fixar un procediment de votació per als catalans a l'exterior és del Govern -que ja ha anunciat que informará a través del registre de catalans com s'ho han de fer per enviar els seus vots a alguna de les delegacions internacionals de la Generalitat-, mentre que la sindicatura electoral ha de validar aquestes tasques. Sigui com sigui, aquest cens ha de ser el mateix que en unes eleccions al Parlament -per tant, sense immigrants o joves de 16 a 18 anys, com al 9-N- i els residents a l'estranger amb el darrer veïnatge administratiu a Catalunya que ho sol·licitin. No caldrà la validació prèvia del ciutadà per ser inclòs en el cens.

5. Decret de convocatòria: La llei no especifica qui firmará el decret de convocatòria -tot i que el web del referèndum especifica que ho farà l'executiu-, però sí que concreta que el Govern -sense detallar si en ple, el president o algun conseller- dictará el Decret de Normes Complementàries que "regularà, com a mínim, el model oficial de paperetes de votació; el model oficial de sobre de votació; de les actes i la resta de material oficial a utilitzar en la celebració del referèndum d'autodeterminació; les modalitats i procediments de votació; el dia d'inici i la durada de la campanya electoral; l'administració electoral responsable; la dotació de recursos humans i materials necessaris; el procediment d'acreditació de la condició d'organització interessada, i les condicions i garanties, si és el cas, del vot per correu, així com la resta de normes que siguin necessàries".

Imatge de l'acte de presentació de la llei de referèndum. Foto: ACN

6. Campaña electoral i mitjans: La duració de la campanya serà de 15 dies, durant els quals les administracions públiques s'han de mantenir neutrals. Els partits amb representació al Parlament, però, podran usar el 70% dels espais públics destinats a la campanya i dels espais informatius gratuïts en els mitjans públics de manera proporcional al nombre d'escons, mentre que les organitzacions interessades podran repartir-se el 30% restant en funció de les signatures que lliurin.

Els mitjans públics no podran prendre partit, a diferència dels privats, per bé que aquests també han de respectar "els principis de pluralisme polític i social, d'igualtat d'oportunitats i de proporcionalitat i neutralitat informativa en els debats i entrevistes electorals" i tractar l'opció de vot oposada "de manera equitativa i raonable".

7. Meses, interventors i apoderats: Les meses electorals estaran formades per un president i dos vocals designats per sorteig públic entre tots els censats de la secció menors de 70 anys, així com hi haurà dos suplents. Si no es pot acceptar el càrrec, els designats hauran d'al·legar-ho davant la sindicatura electoral de demarcació i si, malgrat tot, no es presenta la persona elegida, el substituirà un suplent o, si tampoc no hi fos, la sindicatura electoral podria determinar que exercissin com a tals els primers votants que es trobessin en aquell local. A banda, els partits amb representació parlamentària podran nomenar apoderats i un màxim de dos interventors per cada mesa, així com podran sol·licitar tenir-ne les organitzacions interessades.

8. Observadors internacionals: El Govern ha de fomentar la presència d'observadors electorals internacionals, motiu pel qual convidarà organitzacions internacionals i observadors qualificats, que seran acreditats per la sindicatura electoral. Podran assistir a tots els processos vinculats al referèndum, des dels sorteigs de membres de les meses, la votació o l'escrutini, així com podran adreçar consultes, observacions i recomanacions a la sindicatura.

9. Locals de votació: A cada mesa electoral hi votaran un màxim de 2.000 electors i un mínim de 500 o, si és inferior, tot un terme municipal -o un nucli de població aïllat-. Els ajuntaments estan obligats a cedir al Govern els locals usats habitualment en els processos electorals, però, en cas de no fer-ho, l'executiu català podrà habilitar locals alternatius en substitució d'aquests. Igualment, el Govern s'encarrega de seleccionar, acreditar i formar a les persones que realitzaran les funcions de representants de l'administració i d'agents electorals -no hauran de fer aquesta funció, per tant, determinats funcionaris que no s'hi hagin presentat voluntàriament-. En tot cas, hi haurà urnes convencionals, segons ha assegurat l'executiu, que les comprarà per via directa, després que el procediment obert quedés desert.

10. Sindicatura electoral: La llei crea una sindicatura electoral "independent, imparcial i permanent que s'adscriu al Parlament" que ha de garantir "la transparència i l'objectivitat del procés electoral, i l'exercici efectiu dels drets electorals". Entre les seves tasques hi ha el nomenament de les quatre sindicatures electorals de demarcació -amb el seu president, el secretari i el vocal integrants-, la validació del cens, de tot el material de votació i del procés de vot anticipat per als residents a l'exterior, la sanció de les actuacions contràries al referèndum, la supervisió de la campanya institucional o la realització de l'escrutini general. Està formada per cinc juristes o politòlegs -amb majoria de juristes- elegits pel Parlament per majoria absoluta, entre els quals triaran el seu president -o Síndic electoral- i secretari.

La sindicatura electoral pot requerir la col·laboració de totes les autoritats públiques i tindrà a la seva disposició els mitjans materials i humans per exercir les seves funcions, així com els seus càrrecs -mentre duri el procés de referèndum- seran retribuïts. Hauran de resoldre les queixes que se'ls facin arribar, així com les sindicatures de demarcació hauran de supervisar també el trasllat de la logística electoral i organitzar la disponibilitat d'espais públics per a publicitat i per a la realització d'actes.

Esborrany llei del referèndum d'autodeterminació
(https://www.scribd.com/document/352886843/Esborrany-llei-del-referendum-d-autodeterminacio#from_embed) by nacioidigital
(https://www.scribd.com/user/304645350/nacioidigital#from_embed) on Scribd

Set preguntes que encara ha de respondre el Govern

- **Com es farà el cens del referèndum?** El web de garanties assegurarà que s'aconseguirà "a partir de les dades de la població de Catalunya, unes dades que elabora l'Oficina del Cens Electoral i que la Generalitat té a l'abast". Però les pot descarregar tan fàcilment? No usará altres fonts pròpies?

- **Qui convocarà el referèndum?** Es pressuposa que el Govern en ple, però enlloc es concreta si serà així o ho farà el president, el vicepresident, un conseller, diversos...

- **Com s'aconseguirà que els jutges i els mossos (o altres cossos policials) acatin la llei?** Es pressuposa que el Govern no acceptarà inhabilitacions, però pot ser que es detinguin consellers o alts càrrecs implicats en l'organització de l'1-O o que s'actuï contra el seu patrimoni, com temia el conseller cessat Jordi Baiget?

- **Hi haurà un règim sancionador?** Es perseguirà aquell que no compleixi la llei del referèndum? Què passa si un alcalde no cedeix locals, si un membre de la mesa elegit per sorteig no es presenta l'1 d'octubre, si autoritats públiques no col·laboren amb la sindicatura electoral, si els mitjans privats no segueixen amb pluralitat la campanya...?

- **Quin personal treballarà per la sindicatura electoral?** La llei apunta que el Govern dotarà de

mitjans personals aquest òrgan, però es tractarà de funcionaris? Se'ls obligarà a participar en l'organització del referèndum o seran voluntaris?

- **Quan s'aprovarà la llei de transitorietat jurídica?** Entrarà en vigor si guanya el "sí" al referèndum, però es votarà al Parlament el mateix dia que la llei del referèndum o després de la votació?

- **Quin serà el mínim de participació real?** La llei no fixa una participació mínima legal per fer efectiu el resultat, en línia amb les recomanacions internacionals. però sembla improbable que es proclami la independència si vota un 20% del cens, per exemple -i Puigdemont ha subratllat que serà la gent qui faci vinculant el referèndum-. Quants vots esperen sumar els independentistes per veure's legitimats?